

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

***Метою статті** є дослідження особливостей діяльності Державної митної служби України в умовах сьогодення.*

***Методи.** Аналіз та синтез – застосовувалися для дослідження нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Державної митної служби України, а також для систематизації отриманих даних та узагальнення інформації. Емпіричний метод – полягав у зборі та аналізі фактичних даних про діяльність митної служби в умовах воєнного стану, а також в оцінці її ефективності. Статистичний метод – застосовувався для аналізу показників митної діяльності, зокрема обсягів імпорту, експорту, митних платежів та випадків виявлення порушень митних правил. Метод контент-аналізу – використовувався для вивчення офіційних документів, звітів митної служби, публікацій у ЗМІ щодо митного регулювання. Прогностичний метод – дав змогу визначити перспективи розвитку Державної митної служби України, зокрема її цифровізацію, подальшу євроінтеграцію та реформування митних процедур.*

***Результати.** У статті проаналізовано основні завдання, які покладені на Державну митну службу України. Визначено, що правоохоронна функція Державної митної служби України є важливим складником забезпечення економічної та національної безпеки. Зазначено, що налагодження ефективної комунікації між Державною митною службою України, громадянами та бізнесом є одним із важливих аспектів у взаємовідносинах «держава – громадянин». Установлено, що в умовах воєнного стану Державна митна служба України виконує стратегічно важливі функції: забезпечення постачання товарів, підтримку економіки та обороноздатності держави. Проаналізовано напрями розвитку Державної митної служби України відповідно до міжнародних стандартів, що окреслені в «Національній стратегії доходів до 2030 року», схваленої урядом України наприкінці 2023 р.*

***Висновки.** Попри значні досягнення митна система України стикається з низкою викликів, зокрема необхідністю подальшої цифровізації, боротьбою з корупційними ризиками та вдосконаленням механізмів контролю. Майбутній розвиток Держмитслужби України залежатиме від комплексного реформування її діяльності, ефективної взаємодії з міжнародними партнерами та подальшої гармонізації з європейським митним законодавством. Сучасні реалії вимагають від Державної митної служби України гнучкості, оперативності та інноваційних підходів до виконання своїх функцій. Ефективна робота митниці є важливим чинником економічної стабільності, забезпечення державної безпеки та інтеграції України до європейського економічного простору.*

***Ключові слова:** Державна митна служба України, митний орган, центральний орган виконавчої влади, митна політика, митниця, глобалізація.*

Шокало Володимир,

аспірант

ЗВО «Львівський
університет бізнесу
та права»

<https://orcid.org/0009->

0001-7879-6171

svs.uac@gmail.com

1. Вступ

Державна митна служба України відіграє ключову роль у забезпеченні економічної безпеки держави, контролі за переміщенням товарів через кордон України та реалізації державної митної політики. Як невід'ємний елемент системи державного управління вона виконує правоохоронну та фіскальну функції, у ході реалізації яких сприяє наповненню державного бюджету, захисту національних інтересів та інтеграції України у світову економіку.

У сучасних умовах воєнного стану, глобалізації та євроінтеграційного курсу України митні органи стикаються з новими викликами, такими як гармонізація митних процедур із міжнародними стандартами, протидія контрабанді та митним правопорушенням, а також забезпечення прозорості та ефективності митного адміністрування. Важливим аспектом діяльності Державної митної служби є також цифровізація митних процесів, що дає змогу підвищити ефективність контролю.

Дослідження ролі та значення Державної митної служби України є актуальним, оскільки ефективність її роботи впливає на конкурентоспроможність національної економіки, створення сприятливого інвестиційного клімату та розвиток зовнішньоекономічної діяльності.

У статті розглянуто особливості діяльності Державної митної служби України, її вплив на економіку країни, а також перспективи розвитку в умовах європейської інтеграції.

2. Метою роботи є дослідження особливостей діяльності Державної митної служби України в умовах сьогодення.

3. Виклад основного матеріалу

Митним законодавством України передбачено, що митні органи – це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, митниці та митні пости (п. 34⁻¹ ч. 1 ст. 4 Митного кодексу України) (Митний кодекс України, 2012).

Пункт 1 Положення про Державну митну службу України (далі – Положення про Держмитслужбу), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України

№ 227 від 6 березня 2019 р., містить визначення Державної митної служби України, відповідно до якого Державна митна служба України (Держмитслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність котрого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра фінансів. Держмитслужба реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи (Положення про Державну митну службу України, 2019).

Так, у своїй діяльності Держмитслужба керується Конституцією та законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства (Положення про Державну митну службу України, 2019).

Уся діяльність Державної митної служби України, як оперативна, так і стратегічна, координується Кабінетом Міністрів України через міністра фінансів.

Серед основних завдань, покладених на Держмитслужбу Положенням про Державну митну службу України, необхідно виділити:

1. Забезпечення реалізації державної митної політики, зокрема забезпечення митної безпеки та захисту митних інтересів України і створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, збереження належного балансу між митним контролем і спрощенням законної торгівлі (Положення про Державну митну службу України, 2019).

Своєю чергою, це завдання передбачає комплекс заходів, спрямованих на:

- контроль та регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- митну безпеку та захист економічних інтересів України – запобігання ввезенню небезпечних, незаконних або контрафактних товарів (зброї, наркотиків, санкційних товарів тощо), а також боротьбу із «сірим» імпортом, який шкодить державному бюджету та національному виробнику;
- оптимізацію митних процедур – створення сприятливих умов для міжнародної торгівлі шляхом запровадження спрощених процедур оформлення товарів, цифровізації митних процесів та мінімізації бюрократичних перешкод.

2. Забезпечення реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил (Положення про Державну митну службу України, 2019).

Указане завдання включає в себе запобігання незаконному переміщенню товарів через кордон, співпрацю з правоохоронними органами, роботу з ризиками та аналітику (використання сучасних методів аналізу даних та автоматизованих систем для виявлення потенційних порушників митного законодавства), контроль за дотриманням санкційних обмежень.

Як уважає Ю.В. Бухарева, Державна митна служба України зосереджує увагу на боротьбі з порушеннями митних нормативів. Це охоплює широкий

спектр дій, включаючи протидію контрабанді, нелегальному переміщенню товарів та іншим правопорушенням у митній сфері. Застосування суворих заходів у цій сфері є важливим складником забезпечення митної безпеки та захисту економічних інтересів держави (Бухарева, 2024, с. 195).

3. Внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної митної політики на розгляд міністра фінансів (Положення про Державну митну службу України, 2019).

Дане завдання включає:

- аналіз ефективності чинної митної політики – виявлення проблем у законодавстві, визначення необхідності змін, зокрема в частині тарифного регулювання, митних процедур, санкційної політики;
- розроблення нових ініціатив – пропозиції щодо спрощення митних процедур, покращення митного адміністрування, запровадження електронних сервісів, адаптації до європейських стандартів;
- взаємодію з бізнесом та міжнародними партнерами – урахування позиції підприємств, міжнародних організацій (наприклад, Всесвітньої митної організації, ЄС) для гармонізації митної політики України зі світовими стандартами;
- підготовку законодавчих ініціатив – розроблення та внесення змін до Митного кодексу, інших нормативно-правових актів для покращення митного регулювання.

Варто наголосити, що 23 травня 2024 р. Інститутом аналітики та адвокації була опублікована звітність виконання основних завдань Держмитслужбою України за 2023 р., з якої вбачається таке. Забезпечення реалізації державної митної політики: виявлено 11 935 випадків порушення митних правил; вартість предметів правопорушення сягає близько 8,9 млрд грн. Контроль товарообігу через державний кордон: товарообіг становив 99, 4 млрд доларів США; імпортовано товарів на суму 63,5 млрд доларів США; експортовано товарів на суму 36 млрд доларів США. Боротьба з контрабандою та незаконним обігом заборонених засобів: встановлено 834 факти переміщення через митний кордон України наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, а також 343 факти переміщення зброї, боєприпасів, вибухових речовин, спецзасобів (Державна митна служба: діяльність, структура та завдання. Інститут аналітики та адвокації, 2024).

Відповідно, у рамках виконання цих завдань Інститут аналітики та адвокації виділяє основні функції митниці: захист економічних інтересів України та контроль за додержанням законодавства про митну справу; забезпечення виконання зобов'язань, які випливають із міжнародних договорів України стосовно митної справи; удосконалення митного контролю і оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України; здійснення заходів щодо захисту інтересів споживачів товарів і дотримання учасниками зовнішньоекономічних зв'язків державних інтересів

на зовнішньому ринку за участю Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків України; створення сприятливих умов для прискорення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон країни; боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил; співробітництво з митними та іншими органами зарубіжних країн, а також із міжнародними організаціями з питань митної справи; ведення митної статистики (Державна митна служба: діяльність, структура та завдання. Інститут аналітики та адвокації, 2024).

Безумовно, правоохоронна функція Державної митної служби України є важливим складником забезпечення економічної та національної безпеки. У сучасних умовах ця функція набуває ще більшого значення, адже дає змогу захистити національні інтереси, забезпечити виконання міжнародних санкцій та підтримати економічну стабільність країни.

Д. В. Приймаченко у своєму аналізі практичної діяльності митних органів акцентує увагу на зростаючій ролі цих органів як правоохоронних інституцій, що зумовлено необхідністю реалізації політики протидії порушенням митних правил. Він підкреслює, що завдання з попередження та протидії контрабанді, а також боротьби з порушеннями митного законодавства на всій митній території України, передбачені Митним кодексом України, набувають усе більшого значення у сучасних умовах (Приймаченко, 2011, с. 18).

Однак на даному етапі євроінтеграції діяльність митних органів України за напрямом запобігання та протидії контрабанді здебільшого має профілактичний характер, а можливості щодо виявлення фактів митних правопорушень є дуже обмеженими, оскільки у Держмитслужби України та її територіальних органів відсутні повноваження на здійснення негласного збору інформації й оперативного обміну інформацією, у тому числі з митними органами іноземних держав, що ускладнює виявлення митних правопорушень, установлення осіб порушників та здобування доказів, а також блокує можливості проведення більш ефективної роботи з аналізу ризиків та, відповідно, значно знижує ефективність митного контролю (Коросташова, 2024, с. 42).

5 квітня 2024 р. на координаційній зустрічі щодо реформування української митниці та підтримки її в умовах військової агресії росії за участі керівництва Міністерства фінансів України і Державної митної служби України, представників Європейської Комісії, Представництва Європейського Союзу, Посольства США в Україні, МВФ, а також міжнародних місій та проєктів технічної допомоги Україні за підтримки Офісу реформ Мінфіну, Офісу реформ Держмитслужби та програми EU4PFM, в. о. Голови Державної митної служби України Сергій Звягінцев зауважив, що «бачення реформування Держмитслужби вже формується у певну програму, відповідно до якої одними з пріоритетів є підвищення безпекових функцій митниці та надання Держмитслужбі статусу правоохоронного органу. Адже після перемоги України ми обов'язково матимемо справу з посиленням контролю за переміщенням зброї через кордон України для забезпечення митної безпеки України і сусідніх

країн» (Партнери з розвитку одноголосно підтримали намір Держмитслужби отримати статус правоохоронного органу, 2025).

З огляду на сучасні виклики, зокрема воєнний стан та необхідність економічної стабільності, ефективна робота митних органів у сфері правоохоронної діяльності є критично важливою для національної безпеки.

Варто зауважити, що налагодження ефективної комунікації між Державною митною службою України, громадянами та бізнесом є одним із важливих аспектів у взаємовідносинах «держава – громадянин».

Зовнішні зв'язки публічної адміністрації із суспільством, як правило, опосередковані сервісною діяльністю її суб'єктів (надання адміністративних послуг) або різноманітними формами громадянського контролю за її діяльністю, і навпаки – державним контролем за діяльністю приватних суб'єктів (підприємницька діяльність, діяльність політичних партій та інших об'єднань тощо). Так би мовити, лінійний характер взаємовідносин між публічною адміністрацією та громадянським суспільством також досить часто знаходить свій прояв й під час роботи спільних колегіальних дорадчих органів. Так, наприклад, Державна митна служба України в силу покладених на неї обов'язків співпрацює з інститутами громадянського суспільства, забезпечує проведення консультацій із громадськістю, зокрема через громадську раду, з питань державної митної справи. Таким чином, зауважимо, що вказані зовнішні зв'язки мають як горизонтальний, так і вертикальний напрям взаємодії (Маслова, 2020).

У своєму науковому доробку Ю.В. Бухарева наводить три переконливі аргументи щодо необхідності оптимізації взаємодії митниці з бізнес-спільнотою.

По-перше, сприятливий бізнес-клімат нерозривно пов'язаний зі зменшенням адміністративних бар'єрів та складних процедур для підприємств у ході взаємодії з Державною митною службою України. Зручна та ефективна система митного оформлення дає змогу бізнесу зосередитися на своїх основних функціях, сприяючи при цьому підвищенню конкурентоспроможності на ринках.

По-друге, сприятливий бізнес-клімат позитивно впливає на рівень довіри між владою та підприємствами. Корупційні ризики та непередбачуваність у взаємодії з митницею зменшуються, що стимулює інвестиції та розвиток бізнесу в країні.

По-третє, ефективне функціонування Державної митної служби України в умовах сприятливого бізнес-клімату сприяє прискоренню та спрощенню митних процедур, зменшенню часу, необхідного для проходження митного контролю, та оптимізації логістичних ланцюгів підприємств (Бухарева, 2024, с. 197).

Створення онлайн-каналів зворотного зв'язку, розроблення інформаційних порталів та регулярне проведення навчань та консультацій для підприємств

можуть забезпечити ефективний обмін інформацією та вирішення проблемних питань (Доротич, 2021, с. 12).

Слушною є думка І.Б. Ковтун щодо необхідності зміни підходу до роботи центрального органу Держмитслужби України. Усі нормативні документи та технології мають базуватися на визначеній інформаційно-електронній стратегії, а не навпаки. Такий підхід потребує змін не лише на рівні підрозділів інформаційного забезпечення, а й на рівні адміністративних ланок центрального апарату Держмитслужби України. Ця система має бути розроблена на основі новітніх інформаційних технологій і сучасної матеріальної бази, що дає змогу створювати сучасні багаторівневі системи з відомчими комунікаційними мережами і складними системами захисту інформації. Однак для цього потрібні час і значні ресурси. Нині Держмитслужба України веде переговори з митними органами багатьох країн світу щодо укладення двосторонніх міжурядових угод про співробітництво в митній справі. Державна митна служба України активно сприймає всі пропозиції щодо співробітництва у сфері митної діяльності, які відповідають національним інтересам України. Це здійснюється на основі загальновизнаних міжнародних колективних цінностей, загальнолюдських принципів і міжнародних стандартів (Ковтун, 2024).

Звернемо увагу, що серед заходів із реформування митної політики та митного адміністрування є три ключові реформи, від успішного та повного виконання яких залежить можливість досягнення стратегічних цілей, передбачених Національною стратегією доходів до 2030 р.: посилення антикорупційних заходів та підвищення довіри до митних органів у частині дотримання режиму законності та правопорядку в зонах митного контролю, визначення додаткових умов проходження державної служби та наділення підрозділів внутрішньої безпеки Держмитслужби можливістю застосування ОРД для викриття випадків залучення посадових осіб Держмитслужби до протиправної діяльності та сприяння порушенням митного законодавства; завершення гармонізації митного законодавства України із законодавством ЄС; побудова сучасних, гнучких, надійних, сервісно-орієнтованих інформаційно-комунікаційних систем, заміна та модернізація застарілих функціонуючих систем з урахуванням передових міжнародних практик, що базуються на законодавстві ЄС, оновлених положеннях МК України, орієнтованих на спрощення та гармонізацію митних процедур та сучасне технічне оснащення пунктів пропуску для оптимізації їхньої роботи (скануючі системи, системи інтелектуального відеоконтролю, вагові комплекси) (Національна стратегія доходів до 2030 року, с. 109).

Реалізація визначених Національною стратегією доходів до 2030 р. антикорупційних заходів однозначно нівелює сталу думку суспільства про укорінену корупцію на митниці, які в певні періоди існування були чи не словами-синонімами. Безумовно, описані вказаною стратегією заходи мають бути дієвими для подолання корупційних проявів у митних органах України.

Проте не варто відкидати і заохочувальний елемент – збільшення заробітної плати працівника митниці, яка надасть йому можливість гідно виконувати покладені на нього функції та дорожити роботою, забезпечує йому достойне існування.

На відміну від першої реформи гармонізації митного законодавства України із законодавством ЄС залежить виключно від доброї волі політичних еліт та розуміння необхідності здійснення даних процесів.

Найскладнішою вбачається реформа інформаційно-комунікаційних систем, технічне оснащення підрозділів митного контролю засобами сканування, відеофіксації та іншими технічними засобами митного контролю. Її реалізація тісно та нерозривно пов'язана з наявністю матеріальних ресурсів, яких бракувало впродовж усього часу існування в Україні Центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи, незалежно від його назви. А особливої складності вона набуває в умовах фактичної війни в Україні внаслідок повномасштабного вторгнення недокраїни росії та необхідності акумуляції та скерування фінансових ресурсів на військові потреби, а після нашої перемоги на відновлення наслідків військової агресії.

Сьогодні ще однією важливою сферою діяльності Держмитслужби є матеріально-технічне забезпечення Збройних сил України. Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.02.2022 № 186-р «Про передачу майна для потреб Збройних Сил», майно конфісковане та таке, що на інших законних підставах перейшло у власність держави, передається Збройними силами України (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.02.2022 № 186-р. «Про передачу майна для потреб Збройних Сил», 2022).

Отже, в умовах воєнного стану Державна митна служба України виконує стратегічно важливі функції: забезпечення постачання товарів, підтримка економіки та обороноздатності держави. Попри виклики українська митниця продовжує адаптуватися до умов війни, демонструючи ефективність та готовність до реформ.

4. Висновки

Державна митна служба України відіграє ключову роль у забезпеченні економічної безпеки держави, регулюванні зовнішньоекономічної діяльності та реалізації митної політики. В умовах сьогодення, що характеризуються військовими викликами, економічними труднощами та євроінтеграційними процесами, діяльність цього органу зазнала суттєвих змін. Одним із головних напрямів трансформації митної служби стало спрощення митних процедур, що сприяло безперервному ввезенню гуманітарної допомоги, товарів критичного імпорту та продукції для військових потреб. Попри значні досягнення митна система України стикається з низкою викликів, зокрема необхідністю подальшої цифровізації, боротьбою з корупційними ризиками та вдосконаленням механізмів контролю. Майбутній розвиток Держмитслужби України залежатиме від комплексного реформування її діяльності, ефективної

взаємодії з міжнародними партнерами та подальшої гармонізації з європейським митним законодавством.

Таким чином, сучасні реалії вимагають від Державної митної служби гнучкості, оперативності та інноваційних підходів у виконанні своїх функцій. Ефективна робота митниці є важливим чинником економічної стабільності, забезпечення державної безпеки та інтеграції України до європейського економічного простору.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № № 44–45, 46–47, 48. Ст. 552.
2. Положення про Державну митну службу України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 227 від 6 березня 2019 р.
3. Бухарева Ю.В. Завдання та функції Державної митної служби України як суб'єкта протидії порушенням митних правил. *Європейські перспективи*. 2024. № 1. С. 193–200. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/20234> (дата звернення: 01.03.2025).
4. Державна митна служба: діяльність, структура та завдання. *Інститут аналітики та адвокації*. URL: <https://iaa.org.ua/articles/state-customs-service-activities-structure-and-tasks/> (дата звернення: 10.03.2025).
5. Приймаченко Д.В. Щодо вад правової регламентації провадження у справах про порушення митних правил. *Публічне право*. 2011. № 1. С. 15–21.
6. Коросташова І.М. Інституційна спроможність Держмитслужби з державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та адміністративної підтримки в умовах спрощення митних формальностей і процедур. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2024. № 2(41). С. 36–44. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/6710/1/7.pdf> (дата звернення: 18.03.2025).
7. Партнери з розвитку односторонньо підтримали намір Держмитслужби отримати статус правоохоронного органу. *Державна митна служба України*. URL: <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/partneri-z-rozvitku-odnogolosno-pidtrimali-namir-derzhmitsluzhbi-otrimati-status-pravookhoronnogo-organu-1124> (дата звернення: 20.03.2025).
8. Маслово А.Б. Органи, що реалізують державну митну політику, як складова системи публічного адміністрування: організаційно-правові аспекти реформування : монографія. Запоріжжя : Гельветика, 2020. 388 с.
9. Доротич С.І. Адаптація митного законодавства України до європейських та міжнародних норм. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2021. Вип. 1(3). С. 11–16.
10. Ковтун І.Б. Особливості функціонування системи та механізму державного управління митної системою у воєнний період. *Збірник матеріалів Міжнародного науково-практичного круглого столу «Державна митна політика України: відповідь на глобальні виклики та перспективи міжнародного співробітництва»*, м. Хмельницький, 20 червня 2024 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 63–66.
11. Національна стратегія доходів до 2030 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf (дата звернення: 25.03.2025).
12. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.02.2022 № 186-р. «Про передачу майна для потреб Збройних Сил».

References:

1. Mytnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 4495-VI vid 13 bereznia 2012. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2012. № 44–45, 46–47, 48. St. 552 [Customs Code of Ukraine: Law of Ukraine № 4495-VI dated March 13, 2012]. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2012. No. 44–45, 46–47, 48. Art. 552] [in Ukrainian].
2. Polozhennia pro Derzhavnu mytnu sluzhbu Ukrainy, zatverdzhene postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy № 227 vid 6 bereznia 2019 roku [Regulations on the State Customs Service of Ukraine, approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 227 dated March 6, 2019] [in Ukrainian].
3. Bukharieva, Y.V. (2024). Zavdannia ta funktsii Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy yak subiekta protyidii porushenniam mytnykh pravyl [Tasks and functions of the State Customs Service of Ukraine as a subject of counteraction to customs offenses]. *European Perspectives*, (1), 193–200. Retrieved from <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/20234> (Last accessed: 01.03.2025) [in Ukrainian].
4. Derzhavna mytna sluzhba: diialnist, struktura ta zavdannia. Instytut analityky ta advokatsii [Institute of Analytics and Advocacy. (n.d.). State Customs Service: Activities, structure, and tasks]. Retrieved from <https://iaa.org.ua/articles/state-customs-service-activities-structure-and-tasks/> (Last accessed: 10.03.2025) [in Ukrainian].
5. Pryimachenko, D.V. (2011). Shchodo vad pravovoi rehlamentatsii provadzhennia u spravakh pro porushennia mytnykh pravyl [On the shortcomings of legal regulation of proceedings in cases of customs offenses]. *Public Law*, (1), 15–21 [in Ukrainian].
6. Korostashova, I.M. (2024). Instytutsiina spromozhnist Derzhmytysluzhby z derzhavnoho rehuliuвання zovnishnoekonomichnoi diialnosti ta administratyvnoi pidtrymky v umovakh sproshchennia mytnykh formalnostei i protsedur [Institutional capacity of the State Customs Service in the field of state regulation of foreign economic activity and administrative support under conditions of simplification of customs formalities and procedures]. *Public Administration and Customs Administration*, (2) (41), 36–44. Retrieved from <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/6710/1/7.pdf> (Last accessed: 18.03.2025) [in Ukrainian].
7. Partnery z rozvytku odnoholosno pidtrymaly namir Derzhmytysluzhby otrymaty status pravookhoronnogo orhanu. Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy: veb-sait [State Customs Service of Ukraine. (2024). Development partners unanimously supported the intention of the State Customs Service to obtain the status of a law enforcement agency]. Retrieved from <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/partneri-z-rozvytku-odnogolosno-pidtrimali-namir-derzhmytysluzhbi-otrimati-status-pravookhoronnogo-organi-1124> (Last accessed: 20.03.2025) [in Ukrainian].
8. Maslova, A.B. (2020). Orhany, shcho realizuiut derzhavnu mytnu polityku, yak skladova systemy publichnoho administruvannia: orhanizatsiino-pravovi aspekty reformuvannia : monohrafiia [Authorities implementing state customs policy as part of the public administration system: Organizational and legal aspects of reforming (Monograph), Maslova, A. B.]. Zaporizhzhia: Helvetica Publishing House [in Ukrainian].
9. Dorotych, S.I. (2021). Adaptatsiia mytnoho zakonodavstva Ukrainy do yevropeiskykh ta mizhnarodnykh norm [Adaptation of Ukrainian customs legislation to European and international norms]. *Public Administration: Theory and Practice*, (1) (3), 11–16 [in Ukrainian].
10. Kovtun, I.B. (2024). Osoblyvosti funktsionuvannia systemy ta mekhanizmu derzhavnoho upravlinnia mytnoi systemoiu u voiennyi period [Features of the functioning of the system and mechanism of state management of the customs system during the wartime period]. *Proceedings of the International Scientific and Practical Round Table «State Customs Policy of Ukraine: Response to Global Challenges and Prospects for International Cooperation»* (Khmelnitskyi, June 20, 2024) (pp. 63–66) Khmelnytskyi: Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law [in Ukrainian].

11. Natsionalna stratehiia dokhodiv do 2030 roku [Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). National Revenue Strategy until 2030]. Retrieved from https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf (Last accessed: 25.03.2025) [in Ukrainian].
12. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26.02.2022 № 186-r. «Pro peredachu maina dlia potreb Zbroinykh Syl» [Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022, February 26). Order No. 186-r «On the transfer of property for the needs of the Armed Forces»] [in Ukrainian].

PECULIARITIES OF THE ACTIVITIES OF THE STATE CUSTOMS SERVICE OF UKRAINE AS A CENTRAL EXECUTIVE BODY IN THE CURRENT CONDITIONS

Volodymyr Shokalo,

Postgraduate Student

Lviv University of Business and Law

<https://orcid.org/0009-0001-7879-6171>

svs.uac@gmail.com

The purpose of the article is to study the peculiarities of the State Customs Service of Ukraine in the current conditions.

Methods. Analysis and synthesis – were used to study the legal acts regulating the activities of the State Customs Service of Ukraine, as well as to systematise the data obtained and summarise the information. The empirical method consisted of collecting and analysing factual data on the activities of the customs service under martial law, as well as assessing its effectiveness. The statistical method was used to analyse customs performance indicators, including imports, exports, customs payments and cases of customs rules violations. The content analysis method was used to study official documents, customs reports, and media publications on customs regulation. The prognostic method allowed us to determine the prospects for the development of the State Customs Service of Ukraine, in particular its digitalisation, further European integration and reform of customs procedures.

Results. The article analyses the main tasks assigned to the State Customs Service of Ukraine. It is determined that the law enforcement function of the State Customs Service of Ukraine is an important component of ensuring economic and national security. It is noted that establishing effective communication between the State Customs Service of Ukraine, citizens and business is one of the important aspects in the State-citizen relations. It is established that under martial law, the State Customs Service of Ukraine performs strategically important functions – ensuring the supply of goods, supporting the economy and defence capability of the State. The author analyses the directions of development of the State Customs Service of Ukraine in accordance with international standards outlined in the National Revenue Strategy 2030 approved by the Government of Ukraine at the end of 2023.

Conclusions. Despite significant achievements, Ukraine's customs system faces a number of challenges, including the need for further digitalisation, combating corruption risks and improving control mechanisms. The future development of the State Customs Service of Ukraine will depend on a comprehensive reform of its operations, effective cooperation with international partners and further harmonisation with European customs legislation. The current realities require the State Customs Service of Ukraine to be flexible, efficient and innovative in the performance of its functions. The effective work of the customs is an important factor in economic stability, ensuring state security and Ukraine's integration into the European economic area.

Key words: State Customs Service of Ukraine, customs authority, central executive body, customs policy, customs, globalisation.